

START FROM SCRATCH

START FROM SCRATCH

WORD SUCCESVOL DJ/PRODUCER IN 11 STAPPEN

Raymond van Vliet & Victor Mastboom

Opgedragen aan Janny van Vliet

© Raymond van Vliet & Victor Mastboom, 2016

© Arcade, Amsterdam 2016

© Omslagfoto: Marthe Hennink

© Overige fotografie: Marthe Hennink

© Auteursfoto: Geert Snoeijer

Omslagontwerp: Pankra

Typografie: Pankra

ISBN 978 90 488 3236 1

ISBN 978 90 488 3237 8 (e-book)

NUR 666

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Lebowski is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

VOORWOORD

Een van de meest gestelde vragen die ik tijdens interviewsessies met pers of fans krijg, is hoe je als dj aan de top kunt komen. Daar is eigenlijk geen simpel antwoord op te geven. Geen enkele dj is op dezelfde manier bekend geworden. Elk succesverhaal is uniek, net als elk levensverhaal.

John Lennon zei het al: ‘Life is what happens to you while you’re busy making other plans’. Je maakt een plan voor jezelf, je hebt een droom, maar de omstandigheden dwingen je soms je plan aan te passen. Ik had als jongen van zestien een droom om ooit een keer in de iT of de RoXY te staan in Amsterdam. Dat was het walhalla. Dat er iets hogers was, kon ik me niet eens voorstellen. Het was in de begintijd van de dancemuziek bijna ondenkbaar dat je naar het buitenland zou reizen om op te treden. DJ Mag bestond nog niet. En je had ook nog niet bijna elk weekend ergens een megafestival. De wereld is dus wel wat veranderd. Maar voordat ik daar stond, heb ik jarenlang platen gemaakt. Soms met succes, maar meestal waren het flops, als ik heel eerlijk ben.

Ik had nooit gedacht dat ik zo ver zou komen. Er zijn zoveel dj’s! Wie zit er nou op Armin van Buuren te wachten? Toch ben ik doorgegaan omdat ik een passie had. Ik vond die muziek gewoon te gek! En met elke plaat en elk optreden leerde ik iets nieuws. Ik leerde nieuwe mensen kennen en ging met ze samenwerken. En nog steeds leer ik dagelijks nieuwe dingen, bijvoorbeeld over hoe bepaalde plugins werken en hoe ik in het Frans mijn aangifte in Quebec “Canada” moet inleveren.

Er zijn in deze business geen garanties. Dj’ën is geen beschermd beroep, je hoeft er geen examen voor te doen. Je zult dus met iets unieks moeten komen wat mensen aanspreekt. Er is veel concurrentie en als je er echt serieus werk van wilt gaan maken, dan zul je ook met tegenslagen te maken krijgen. Misschien wordt die plaat die je gemaakt hebt, waar je ziel en zaligheid in ligt, toch niet het succes

waarop je had gehoopt. Geef dan niet op! Elke plaat is weer een stap naar die ene succesvolle plaat. Word niet moedeloos als je die ene boeking toch niet krijgt. Dat komt wel, maar misschien nét anders dan je wilde.

Waarschijnlijk heb je dit boek in je handen omdat je ook een droom hebt. Of omdat je gewoon nieuwsgierig bent hoe anderen het gedaan hebben. De dance-industrie is inmiddels behoorlijk omvangrijk geworden en er is veel dat je moet weten. Gebruik de kennis in dit boek, maar realiseer je dat de beste tip eigenlijk niet in dit boek staat: je zult je eigen weg moeten vinden, want alleen jij kent je eigen droom. En elke droom is anders. Misschien wil je wel helemaal niet mainstage staan, maar vind je het juist leuk om wat meer underground bezig te zijn. Of misschien heb je wel niet de ambitie om elk weekend op pad te zijn, maar wil je gewoon meer weten over produceren. Ook dan is dit boek voor jou.

Het is leuk om je droom op te schrijven en die later nog eens terug te lezen. Ik realiseer me nu dat mijn droom compleet is uitgekomen. En zelfs meer dan dat. Ik vind het leven van een dj/producer het mooiste beroep dat er is. Nu jij!

Armin van Buuren

INHOUD

INLEIDING	13
1. PRODUCEREN	15
1.1 Ontwikkel je muzikale persoonlijkheid	16
1.2 Kies een DAW	17
1.3 Inrichten studio	19
1.4 Maak back-ups	20
1.5 Laat je inspireren	21
1.6 Sounddesign	22
1.7 Maak een track	23
1.7.1 Maak je track spannend	26
1.7.2 Compressie en sidechaining	27
1.7.3 EQ	28
1.7.4 Masteren	31
1.7.5 Toplines en vocalen	32
1.7.6 Kill your darlings	33
1.8 Remixen & bootlegs	34
1.9 Vraag om feedback en wissel tips uit	36
1.10 Durf te staan voor je plaat	38
1.11 Doe ervaring op	39
1.12 Muziekles en opleiding	40
1.13 Blijf doorzetten en focus je op het maken van muziek	41
2. DRAAIEN	44
2.1 Ontwikkel je dj-persoonlijkheid	46
2.2 Ken je apparatuur	48
2.3 Maak back-ups van al je tracks	50
2.4 USB-stick of SD-kaart	51
2.5 Gehoorbescherming & in-ears	53
2.6 Boekingskantoor	54
2.7 De ongeschreven regels van het dj'en	55
2.8 Doe ervaring op	57
2.9 Voorbereiden set	59
2.10 Maak cuepoints aan	63
2.11 Mixen	64
2.11.1 Mixen met toonsoorten	65

2.12	Opbouw set	66
2.12.1	Lees de zaal en speel daar op in	67
2.13	Microfoon	70
2.14	Touren	70
2.14.1	Eigen show	74
2.15	Pers en publiciteit	75
2.16	Fans & roem	78

3. DE MUZIEKMAATSCHAPPIJ

		82
3.1	Labels	84
3.2	Hoe word je opgemerkt door een label?	86
3.3	Afdelingen	89
3.3.1	A&R-afdeling	90
3.3.2	Productafdeling	92
3.3.3	Public Relations	93
3.3.4	Radiopromotie	94
3.3.5	Legal-afdeling	97
3.3.6	Licensing-afdeling	97
3.3.7	Royalty-afdeling	98
3.3.8	Finance-afdeling	99
3.3.9	Social media-afdeling	99
3.3.10	Digital- en Streaming-afdeling	102
3.3.11	Sales & distributie-afdeling	104

4. OVEREENKOMST MET MUZIEKMAATSCHAPPIJ

		106
4.1	Duur van de overeenkomst	109
4.2	Exclusiviteit	111
4.3	Artiestennaam	111
4.4	Royalty's	113
4.4.1	Compilatie	114
4.4.2	Digital & streaming	114
4.4.3	Third-party	114
4.4.4	Synchronisatie	114
4.4.5	Voorschotten op royalty's	115
4.5	Statement	115
4.6	Verrekenbare kosten	116
4.6.1	Videoclip	116
4.6.2	Remix	117
4.6.3	Vocals & toplines	117

4.7	Sponsoring	117
4.8	Merchandising	118
4.9	Boekingen	118
4.10	Garanties	119
4.11	Controle	119

5. PUBLISHING 122

5.1	Auteursrecht & master	124
5.2	Uitvoerings- en mechanische rechten	125
5.2.1	Buma	125
5.2.2	Stemra	127
5.3	Verdeling vergoedingen	128
5.4	Overeenkomst met publisher	128
5.5	Administratieve taken	129
5.5.1	Synchronisatie	129
5.5.2	Samples clearen	129
5.5.3	Sub-publishers	130
5.6	Voorschot	131
5.7	Creatieve meerwaarde	131

6. SAMPLES GEBRUIKEN 136

6.1	Samples clearen	138
6.2	Eerste samples	139
6.3	Wereldhits	140
6.4	Sample namaken	141

7. MANAGEMENT 142

7.1	Klik	144
7.1.1	Ervaring	144
7.2	Overlap	145
7.3	Contract	146
7.3.1	Beëindiging	146
7.4	Managementbureaus	146

8. BOEKINGEN	148
8.1 Beste tijdslot	150
8.2 Overige werkzaamheden	151
8.3 Boekingskantoren	152
9. VERDIENEN MET JE MUZIEK	154
9.1 Royalty's-overeenkomst muziekmaatschappij	156
9.1.1 Fysieke verkopen	156
9.1.2 Downloads	156
9.1.3 Streaming	156
9.2 Inkomsten auteursrecht	157
9.2.1 Uitvoeringsrechten Buma	157
9.2.2 Mechanische rechten Stemra	158
9.3 Sena	159
9.4 Boeking	160
10. DJ MAG TOP 100 DJ'S	162
10.1 Volle agenda	164
10.2 Gids	164
10.3 Profileren	165
10.4 Manipuleren	165
10.5 Nederlands succes	166
11. ZOEK EEN GOEDE ADVISEUR	170
11.1 Advocaat	174
11.2 Switchen	175
BEGRIPPENLIJST	176
ADRESSENLIJST	182
DANKWOORD	188
DE AUTEURS	189

INLEIDING

Stadions vol schreeuwende fans, mainstage Tomorrowland of Ultra, samenwerkingen met sterren als Jason Derulo of Usher en remixen maken voor Rihanna: als beginnende dj, producer of beide, wil je natuurlijk binnen de kortste keren net zoveel succes hebben als Armin van Buuren, Hardwell of Martin Garrix.

Uiteraard is dit slechts voor een enkeling weggelegd en is de weg ernaartoe lang, maar bedenk dat Armin en Hardwell ook ooit zijn begonnen met produceren in hun slaapkamer en draaien in de studentensoos en het buurtcafé. Uren oefenen om goed te leren draaien en dagen werken aan producties die enkel je vrienden en ouders te horen krijgen, is voor velen het startpunt. Maar hoe maak je de volgende stap om je productie bij een label te krijgen?

In *Start From Scratch - Handboek voor de beginnende dj/producer* besteden we uitgebreid aandacht aan alle belangrijke zaken waar je als beginnende dj/producer mee te maken krijgt. Van het maken van een track tot het tekenen van een platendeal, het komt allemaal voorbij. Bekende dj's en producers zoals Armin van Buuren, Hardwell en Sunnery James & Ryan Marciano geven tips en delen hun ervaringen. Ook managers, mensen van platenmaatschappijen, boekers en persagenten komen aan het woord. Niet alleen op het gebied van produceren en draaien, maar ook over de zakelijke kant van de dance-industrie. Je leest hoe een muziekmaatschappij werkt, waar je op moet letten bij contracten, je krijgt informatie over publishing, management en boekingen, je leest hoe het gebruik van samples in elkaar steekt en door wie jij je het beste kan laten adviseren. Tot slot wordt ook besproken wat je aan je muziek kunt verdienen.

We hopen dat je veel plezier beleeft aan dit boek en dat het je op weg helpt om jouw doelen te bereiken. Of het nou draaien op het feestje van je vrienden is, of op het hoofdpodium van Ultra: heel veel succes!

A DJ is performing at a stage in a dark club. The stage is illuminated with blue spotlights that create a sense of depth and focus. The DJ is positioned behind a DJ booth, and the word "revealed" is visible on the front of the booth. The background features a large screen displaying a cloudy sky. The overall atmosphere is vibrant and energetic.

revealed

1. PRODUCEREN

Zit je dagen te schaven aan een geluidseffect of heb je binnen een paar uur een hele track gemaakt? Het kan allebei, want bij het maken van muziek is er geen goed of fout. Om Armin van Buuren aan te halen: de belangrijkste regel bij het maken van muziek is dat er geen regels zijn.

In dit hoofdstuk geven een groot aantal bekende dj's, producers en auteurs tips over het produceren van tracks. Het is dus geen tutorial waarin je stap voor stap krijgt uitgelegd hoe je een track maakt, want daar zijn duizenden voorbeelden van te vinden op YouTube. En het opmerkelijke is: de top-dj's bekijken deze tutorials zelf ook, maar daarover later meer.

1.1 ONTWIKKEL JE MUZIKALE PERSOONLIJKHEID

Voordat je aan de slag gaat, is het belangrijk om te weten wat je wil gaan maken. Van welke muziek houd je? Waardoor ben je beïnvloed? Wie zijn je voorbeelden? Kortom, wat is jouw muzikale persoonlijkheid?

‘Wil je opvallen tussen alle andere producers, dan moet je met een nieuwe sound komen. Als label-eigenaar wil ik niet iets horen wat er al is. Een eigen sound ontwikkelen is lastig en tegelijk simpel. Bedenk: waar sta ik voor, wie ben ik op muzikaal gebied? Stel je vindt R3hab te gek. Bedenk dan hoe je zo iets kan maken, maar dan vanuit je eigen muzikale persoonlijkheid. Gooi je eigen saus eroverheen. Die eigen muzikaliteit is er al. Van jongs af aan hoor je muziek en daardoor word je gevormd. Alles wat jij vet vindt, definieert jou als producer.’
– *Laidback Luke*

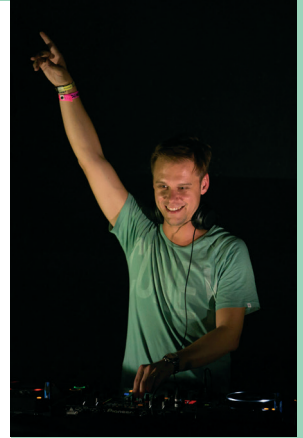
‘Je kan een heel dure studio hebben met alle toeters en bellen, maar uiteindelijk komt het aan op je eigen oren en je eigen creativiteit. Die oren moet je ontwikkelen. Zet een plaat op en hoor wat er gebeurt. Luister bijvoorbeeld naar Bob Marley: wat doet de bassist, hoe klinkt de hi-hat? Dan leer je anders naar muziek luisteren en dat helpt je verder.’ – *Hardwell*

‘Ik maakte vroeger alleen maar harde dancemuziek, omdat daar mijn hart lag toen ik een jaar of 16 was. Naarmate ik ouder werd, veranderde mijn smaak en ben ik ook andere muziek gaan produceren. Als je wilt switchen naar een andere stijl is het heel belangrijk dat je naar andere muziek luistert en dat je die muziek ook begrijpt.’ – **Sjoerd Janssen (Showtek)**

1.2 KIES EEN DAW

Om een track te kunnen maken, heb je software nodig, oftewel een DAW (Digital Audio Workstation). Hiervan zijn er tientallen te koop voor zowel Windows als Mac. Sommige DAW's werken alleen op één van die besturingssystemen, zoals Logic van Apple. Alle DAW's verschillen van elkaar wat betreft de werkwijze. Toch kun je met welke DAW dan ook die ene wereldhit maken.

‘Geen enkele DAW is de beste, dus welke keuze je ook maakt, je zit altijd goed. Er is helemaal niks mis met FL Studio, niks mis met Ableton, Studio One of Cubase. Ik werk al jaren met Logic en ken dat programma bijna beter dan mijn eigen vrouw, omdat ik twaalf uur per dag achter de computer zit. Toch leer ik elke dag nog iets nieuws: een shortcut of een handigheidje. Of er is weer een update met allerlei nieuwe mogelijkheden. Logic Pro heeft een vlakke leercurve, het duurt echt een paar jaar voordat je er een beetje inkomt. Het voordeel is dat je alles zelf moet doen en dat je dus echt een eigen sound creëert. Ableton werkt intuïtiever en is wat meer sequenced based, je kunt er gemakkelijk loopjes en kicks mee creëren. Soms wil ik een lekker high-hat groove bouwen, dan gooi ik allemaal loopjes in Ableton, zet ik er sidechaining op, ga ik lekker compressen en ga ik freaky dingen doen. Vervolgens importeer ik die grooves weer in Logic. Gewoon een beetje klieren en kloten en lol hebben in de studio. Het gaat erom wat jij ermee doet en wat jij er uithaalt. Je bent nooit uitgeleerd, daar moet je je bij neerleggen. Het is daarom goed om jezelf te beperken tot één DAW.’ – **Armin van Buuren**

Armin van Buuren is één van 's werelds bekendste dj's. Zijn radioshow *A State Of Trance* is te horen beluisteren op meer dan 100 radiostations. Met zijn *Armin Only*-show trekt hij over heel de wereld duizenden bezoekers en hij stond maar liefst vijf keer op 1 in de *DJ Mag Top 100 dj's*. In 2015 verscheen zijn zesde studioalbum *Embrace* waarop hij met artiesten samenwerkt uit verschillende soorten muzikale stromingen.

‘Ontdek wat je zelf prettig vindt: werk je snel en intuïtief, of wil je liever alles zelf uitzoeken en uitvinden? Met Ableton kun je bijvoorbeeld snel aan de slag, terwijl het bij Logic langer duurt voordat je het onder de knie hebt. Ik begon ooit met Fruity Loops (FL Studio), nu gebruik ik al jaren Ableton en Logic. Intussen komen er steeds weer DAW’s op de markt, zoals Bitwig en Studio One. Probeer het gewoon uit en maak gebruik van free trials.’ – **Hardwell**

‘Ik ben ooit begonnen met Cubase, daarna Logic, al kan ik dat niemand aanraden, toen FL Studio en nu Ableton. Dat werkt het snelst en intuïtief. Het is gemakkelijk om snel schetsjes te maken en om tempo en pitch aan te passen. De sound-engine van Logic is mooi, maar de werkwijze is een soort ambtenarij waar ik geen zin in heb. Veel mensen die stoer willen doen over produceren zeggen dat je in Logic moet werken. Niet in Ableton, want dat zou niet professioneel zijn. Dat gold vroeger ook voor FL Studio, terwijl Missy Elliot, Avicii en Afrojack daarmee hun grootste hits hebben gemaakt. Uiteindelijk maakt het niet uit waarmee je werkt, maar hoe het eindresultaat klinkt.’ – **Laidback Luke**

‘Wij gebruiken FL Studio. Ik moest voor school een keer een rap-beat maken, en toen ik hiervoor wat op internet opzocht, kwam ik uit bij FL Studio. We hebben wel eens Ableton geprobeerd, maar het kost te veel tijd om je weer helemaal te verdiepen in een ander programma.’ – **Idir Makhlaf (Blasterjaxx)**

‘Ableton is heel handig voor het maken van mash-ups. Je hoort het bijna niet als je vocalen wat sneller maakt, de timestretch-functionaliteit is erg goed. Ook kun je gemakkelijk van hiphop- naar house-tempo. Maar voor produceren gebruik ik Logic, want dat gebruiken mijn vrienden ook. Bij Logic klinkt het geluid lekker, je kunt alles hard uitsturen.’ – **Dannic**

‘Gratis software kan net zo goed werken als peperdure. Maar als je gekraakte versies gebruikt, dan snijd je jezelf in de vingers. Dan kan je na een update bijvoorbeeld niks meer openen. Gebruik trial-versies en koop daarna een licentie. Als je geld gaat verdienen dankzij de

software die je gebruikt, moet je ook terug investeren in de makers van die software. Daar wordt uiteindelijk iedereen beter van.’ – *Kill the Buzz*

‘We zijn ooit begonnen in Reason, later werkten we met Cubase en nu met Ableton. Daarmee maakten we altijd al onze radioshow en onze edits en mashups. De overstap naar deze DAW voelde dan ook vrij natuurlijk en we hadden het relatief snel onder de knie. Het gebruiksgemak en overzicht spreekt ons enorm aan en het is erg eenvoudig om op je laptop in het vliegtuig aan muziek te werken.’ – *W&W*

1.3 INRICHTEN STUDIO

Goed, je hebt je DAW gekozen en je kan aan de slag. Dan is het goed om even stil te staan bij hoe jij je (slaapkamer/thuis) studio inricht. De ruimte heeft namelijk veel invloed op het geluid.

‘De plaatsing van je speakers is heel belangrijk, zelfs belangrijker dan welke geluidskaart je hebt. Je moet ontdekken wat de ruimte met je geluid doet. In een ideale setting hoor je alleen je speakers. Dat komt nooit voor, want de muren van een ruimte weerkaatsen altijd geluid. Bij de ene frequentie wordt het geluid harder en bij de andere wordt het geluid zachter. Vooral bij lage tonen heb je daar last van. Het kan dus gebeuren dat je in jouw ruimte de baslijn niet goed hoort en hem daarom helemaal oppompt. Op het moment dat je dezelfde track op een andere plek hoort, bijvoorbeeld in de auto, word je helemaal weggeblazen.

Er zijn manieren om de ruimte te verbeteren: zet je speakers dicht bij de plek waar je zit. Als speakers dicht bij een muur staan, hoor je het directe signaal, maar ook veel weerkaatst geluid. Je kunt ook demping op strategische plekken aanbrengen. Ga op je werkplek zitten en laat iemand anders op verschillende plaatsen een spiegel tegen de muren houden. Op de plekken waarop je de speakers in de spiegel zit, moet demping komen. Zo vermijd je de directe weerkaatsing van het geluid. Wat niet helpt is je kamer volhangen met dat zwarte dempingsfoam. Dat dempt het hoog, maar niet het midden en laag.’ – *Benno de Goeij*